

OMAN

گزارش ریسک کشوری عمان

مدیریت ریسک - مهر ماه ۱۳۹۶

اطلاعات کلی:

موقعیت جغرافیایی: واقع در خاورمیانه، هم مرز دریای عرب، خلیج عمان و خلیج فارس بوده و بین کشورهای یمن و امارات متحده عربی قرار دارد.

مساحت کل کشور: ۲۱۲،۴۶۰ کیلومتر مربع

جمعیت: ۴/۴۲ میلیون نفر (آمار سال ۲۰۱۶ بانک جهانی).

آب و هوا: دارای آب و هوای بیابانی خشک و گرم

منابع طبیعی: نفت خام، مس، پنبه نسوز، سنگ مرمر، سنگ آهک، کروم، سنگ گچ، گاز طبیعی.

گروه‌های قومی: عرب، بلوچ، جنوب آسیایی و آفریقایی

مذهب: اسلام

زبان: عربی (زبان رسمی)، انگلیسی، بلوچی، اردو و هندی

پایتخت: مسقط

نوع حکومت: سلطنت مطلقه

رئیس حکومت: سلطان قابوس بن سعید آل سعید

انتخابات بعدی: ۲۰۱۹، مجلس (شورا)

واحد پول: ریال

تولید ناخالص داخلی (سال ۲۰۱۶): ۶۶/۳ میلیارد دلار

گروه درآمدی: پردرآمد

درآمد سرانه (سال ۲۰۱۵): ۱۸،۰۸۰ دلار

صادرات (۲۰۱۶): ۳۱ میلیون دلار

واردات (۲۰۱۶): ۲۶ میلیون دلار

اقدام مهم صادرات: نفت و محصولات نفتی ۵۶٪، گاز طبیعی و تولیدی ۸٪، محصولات شیمیایی

ارگانیک ۳٪، آهن و فولاد ۳٪، فلزات غیرآهنی ۳٪.

مهمترین شرکای صادرات: چین ۳۹٪، امارات ۱۶٪، کره جنوبی ۶٪، عربستان سعودی ۶٪، تایوان ۵٪.

اقدام مهم واردات: نفت و محصولات نفتی ۱۱٪، وسایل نقلیه جاده‌ای ۹٪، سایر ماشین‌آلات صنعتی و

قطعات ۷٪، آهن و فولاد ۶٪، ماشین‌آلات و لوازم الکتریکی ۴٪.

مهمترین شرکای واردات (۲۰۱۵): امارات متحده عربی ۴۴٪، ژاپن ۶٪، هند ۵٪، چین ۵٪، ایالات متحده ۵٪.

اهم شاخصهای اقتصادی عمان^۱

عنوان	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷ پیش‌بینی	۲۰۱۸ پیش‌بینی
رشد GDP (%)	۴/۲	۲/۵	۱/۵	۲/۵
تورم (متوسط سالانه) (%)	۰/۱	۱/۱	۲/۵	۳/۰
تراز مالی (% از GDP)	-۱۵/۱	-۲۰/۰	-۹/۰	-۷/۰
بدهی عمومی (% از GDP)	۱۵/۳	۳۰/۰	۳۵/۰	۳۹/۰
حساب جاری (% از GDP)	-۱۵/۵	-۱۸/۰	-۱۲/۰	-۱۱/۰
بدهی خارجی (% از GDP)	۲۱/۷	۳۴/۰	۳۸/۰	۴۰/۰

نقاط قوت:

- دارای منابع عظیم انرژی (نفت و گاز)
- برخوردار از جایگاه استراتژیک در تنگه هرمز و خلیج فارس و نزدیکی به بازارهای آسیا و آفریقا
- دارای ذخایر ارزی بالا (پوشش هشت ماه واردات) و دارایی مناسب در صندوق ذخیره ارزی
- تعهد دولت به صنعتی سازی، تنوع گرایی و توسعه اقتصادی
- دارای زیرساخت‌های پیشرفته (جاده، فرودگاه، بندر، مخابرات)

نقاط ضعف:

- نبود جانشین برای سلطان قابوس و عدم شفافیت فرآیند جانشینی
- درآمد ارزی به صادرات انرژی متکی است (نفت و گاز تقریباً دو سوم عواید صادراتی را تشکیل می‌دهد) ضمن آنکه بهره‌برداری از ذخایر کشف شده افق زمانی محدودی (۱۵ سال) دارد.
- نزدیک بودن به مناقشات منطقه‌ای (ایران و یمن)
- کسری حساب جاری و بودجه

^۱ منبع: اوایلر-هرمس، ژوئن ۲۰۱۷

- وابستگی صادرات به چین که ۳۹٪ صادرات عمان را به خود جذب می‌کند (تعدیل دوباره اقتصاد چین ممکن است اثرات نامطلوبی بر تراز تجاری عمان با این کشور بگذارد).

کاهش چشم‌انداز رشد اقتصادی

در سال ۲۰۱۶ کاهش قیمت‌های جهانی نفت تأثیر عمده‌ای بر اقتصاد عمان گذارد و رشد تولید ناخالص داخلی این کشور با کاهش ۱/۷ واحد درصد به ۲/۵٪+ رسید. انتظار می‌رود با کاهش فعالیت‌های بخش هیدروکربن، رشد اقتصادی سال ۲۰۱۷ به ۱/۵٪+ محدود شود. در حقیقت افزایش فشارهای مالی، وزنه سنگینی بر توان خرید خانوارها و درآمدهای شرکتی خواهد بود زیرا مصرف معمولاً عامل اصلی رشد محسوب می‌شود. به علاوه، تمدید برنامه کاهش تولید نفت اوپک تا مارس ۲۰۱۸، که در می ۲۰۱۷ اعلام گردید، مانع از رشد بخش نفتی خواهد شد.

تغییر سیاست مالیاتی برای بازگشت به توازن مالی

درفوریه ۲۰۱۷ دولت عمان نرخ مالیات بر شرکت‌ها را از ۱۲٪ به ۱۵٪ افزایش داد، انواع معافیت‌های مالیاتی را حذف نمود و مالیات بر دستمزد را به مالیات بر سود سهام و بهره گسترش داد. هدف از این اقدامات ریاضتی، کنار آمدن با کاهش شدید درآمدهای مالی ناشی از بحران قیمتی نفت است. در سال ۲۰۱۴ حساب مالی از متوسط مازاد سالانه ۶٪+ GDP با شرایط کسری مواجه گردید که در سال ۲۰۱۶ به ۲۰٪- گسترش یافت. افزایش اندک قیمت‌های نفت در سال ۲۰۱۷ (به طور متوسط ۵۴ دلار در هر بشکه از ابتدای سال تاکنون، در مقایسه با ۴۵ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۱۶) به بهبود درآمدهای دولت و کاهش کسری مالی به حدود ۹٪- GDP کمک خواهد کرد.

بازگشت تورم، تداوم تثبیت نرخ ارز

پس از چهار سالی که بدون فشارهای قیمتی (تورم) گذشت، اکنون انتظار می‌رود متوسط نرخ تورم به ۲/۵٪+ در سال ۲۰۱۷ (بالاترین سطح تورم از سال ۲۰۱۲) برسد که این مسئله عمدتاً ناشی از افزایش قیمت‌های انرژی است. مقامات کشور احتمالاً به سیاست تثبیت نرخ برابری ریال عمان در برابر دلار ادامه خواهند داد حتی اگر افزایش نرخ بهره بانک مرکزی ایالات متحده، منجر به گسترش سفته‌بازی با توجه به امکان شناور نمودن نرخ ارز شود.

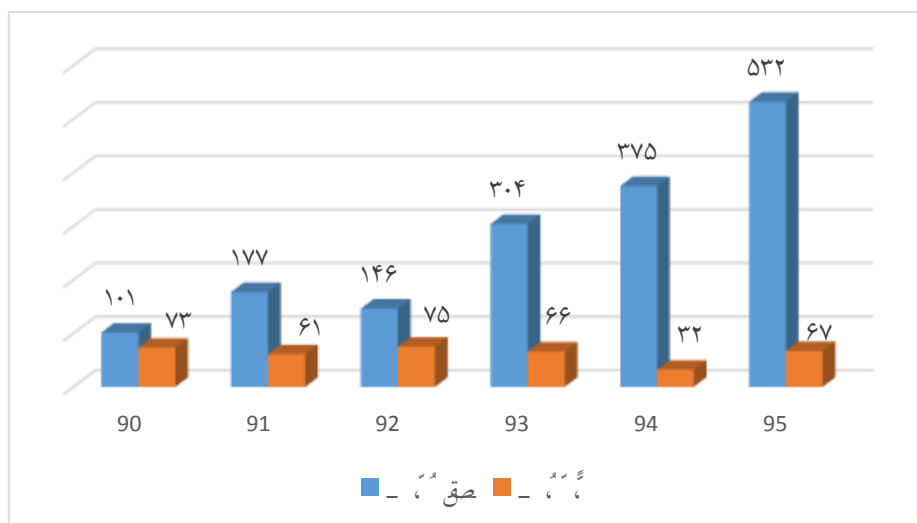
انتشار اوراق قرضه بین‌المللی برای بهبود تراز حساب جاری

از آنجا که صادرات نفت ۵۶٪ از کل صادرات کشور را تشکیل می‌دهد، در سال ۲۰۱۶ در پی افت شدید و ناگهانی درآمدهای نفتی، تراز حساب جاری کشور از مزاد چشمگیر ۵/۸٪+ (سال ۲۰۱۴) به کسری گسترده ۱۸٪- رسید. در سالهای ۲۰۱۷-۲۰۱۸ به موازات افزایش اندک قیمت‌های نفت، این وضعیت نیز به تدریج بهبود خواهد یافت.

علیرغم کسری شدید خارجی در چند سال اخیر، ریسک‌های مربوط به نقدینگی خارجی و ثبات مالی محدود خواهند بود زیرا ذخایر ارزی موجود نزد بانک مرکزی (۲۰ میلیارد دلار، پوشش دهنده ۸ ماه واردات) و صندوق ذخیره ارزی (۲۴ میلیارد دلار) در سطح مناسبی است. به علاوه، دولت عمان تقریباً توانسته است برنامه وام‌گیری خارجی خود برای امسال را با انتشار ۵ میلیارد دلار اوراق قرضه بین‌المللی در مارس ۲۰۱۷ به انجام برساند.

مبادلات تجاری با ایران:

نمودار مبادلات تجاری ایران با عمان (ارقام به میلیون دلار)

اقلام عمده صادرات به عمان (سال ۱۳۹۵): گوسفند زنده، محصولات آهنی، محصولات نیمه‌تمام از آهن یا فولاد، قیر نفت، محصولات از آهن یا فولاد غیرممزوج، کاتود و قطعات کاتود از مس، محصولات آهنی اسفنجی، کلینگر (سیمان پودر نشده).

اقلام عمده واردات از عمان (سال ۱۳۹۵): وسایل نقلیه موتوری، گرید بطری، دارو، گیرنده‌های رادیویی برای وسایل نقلیه موتوری، انواع بلندگوهای خودرو.

گروه بندی ریسک کشور عمان:

OECD (سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی): این کشور در جدول هفت طبقه‌ای OECD در گروه ۲ یا «کم ریسک» قرار دارد.

عملکرد صندوق در کشور از ابتدای سال ۹۰ تا پایان ۲۰ مهرماه ۹۶

۶۲۰ هزار دلار	صدور بیمه نامه کوتاه مدت
۰	صدور بیمه نامه میان و بلندمدت
۱۱/۹ میلیون دلار	صدور ضمانتنامه
۱۰/۴ میلیون دلار	خسارات پرداختی
۱۰/۰ میلیون دلار	بازیافت
۲۷۵ هزار دلار (بیمه‌نامه کوتاه مدت)	تعهدات جاری صندوق

سیاست پوشش صندوق:

ریسک دولت: صندوق اعتبارات کوتاه، میان و بلندمدت تضمین شده توسط دولت عمان را پوشش می‌دهد.

ریسک بانک: صندوق اعتبارات کوتاه، میان و بلندمدت تضمین شده توسط بانکهای مورد قبول خود در عمان را از طریق ILC با ضمانت نامه بانکی پوشش می‌دهد.

ریسک شرکت: پوشش ریسک شرکت‌ها در حالت حساب باز (بدون تضمین) در صورت احراز اعتبار خریدار از طریق شبکه‌های اطلاعاتی امکان‌پذیر است.

سقف پوشش کشور عمان (گروه ۲ صندوق):

اعتبارات کوتاه مدت: ۱۳۵ میلیون دلار

اعتبارات میان/بلندمدت: ۲۷۰ میلیون دلار

بانکهای مورد قبول:

ردیف	نام بانک	رتبه	سقف اعتبار به میلیون دلار
۱	Bank Muscat SAOG	B3	۳۰ (ST/MLT)
۲	National Bank of Oman (SAOG)	B3	۲۵ (ST/MLT)
۳	Bank Dhofar SAOG	B3	۲۵ (ST/MLT)
۴	Oman Arab Bank SAOG	B3	۲۰ (ST/MLT)
۵	HSBC Bank Oman	A1	۴۵ (ST/MLT)

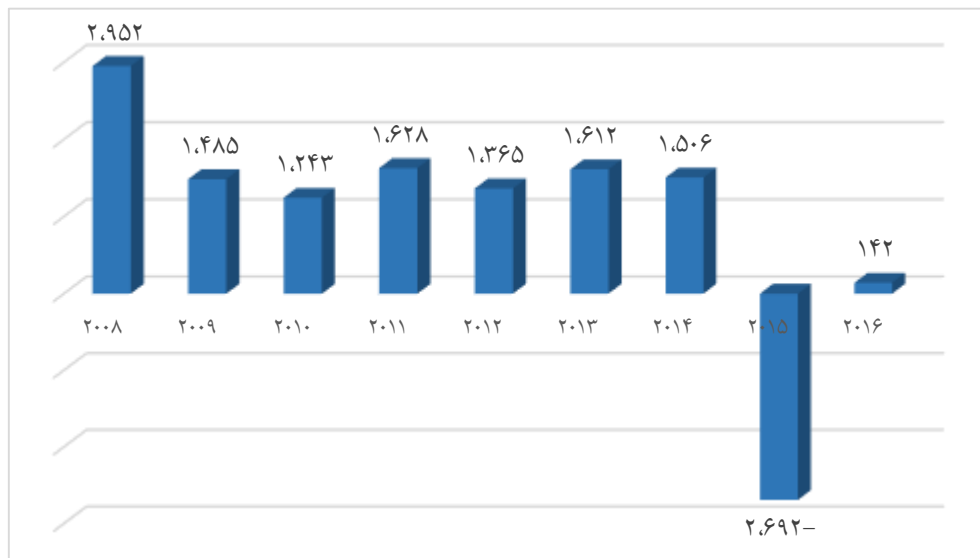
نکته: در ۲۳ اکتبر ۲۰۰۲ یک یادداشت تفاهم همکاری بین صندوق و ECGA عمان منعقد گردیده است. امضای یادداشت تفاهم جدیدی بین صندوق و همتای عمانی (نام جدید: Credit Oman) در دستور کار صندوق قرار دارد که در اولین نشست آتی به امضا خواهد رسید.

تهیه و تنظیم: مدیریت ریسک

۹۶/۷/۲۴

نمودارهای ضمیمه:

سرمایه گذاری مستقیم جذب شده توسط عمان (به میلیون دلار)

اعتبارات تحت پوشش موسسات اعتبار صادراتی دنیا در عمان (به میلیون دلار)

